

بررسی الگوهای زندگی اجتماعی فرهنگی افغانه و رابطه آن با امنیت اجتماعی

در شرق تهران

محمد حشمتی^۱، حسین سعیدی^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۹/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۱۱/۱۴

از صفحه ۸۳ تا ۱۰۰

فصلنامه علمی - تخصصی دانش انتظامی شرق استان تهران

سال چهارم، شماره شانزدهم، زمستان ۱۳۹۶

چکیده

حضور اتباع خارجه در هر کشوری بلحاظ داشتن فرهنگ متفاوت، عدم قبول ارزشهای کشور پذیرنده و نگاه سیاسی متفاوت در کنار فرصت های احتمالی یک تهدید امنیتی محسوب می شود بویژه اینکه آن اتباع در یک منطقه خاص جغرافیایی مانند شرق تهران متراکم و متمرکز گردند و فاقد کارت اقامت مجاز و هر گونه مشخصات هویتی و سوابق باشند. که این امر حساسیت و اهمیت واپایش اتباع و پرداختن به تهدیدات و آسیب پذیری های آنان را دو چندان می کند. از آنجایی که شرق استان تهران برابر آمار موجود با جمعیتی بالغ بر ۵۰۰ هزار تبعه افغانی بیشترین اتباع بیگانه را در کشور دارا می باشد. و برابر آمارهای ارایه شده در تحقیق بسیاری از این اتباع بصورت غیر مجاز اقامت دارند و جرائم امنیتی و غیر امنیتی زیادی را مرتکب می شوند. لذا در این تحقیق ابتدا کلیاتی در خصوص آسیب ها و تهدیدها ی ناشی از حضور اتباع در شرق تهران و سپس جرایم ارتكابی آن به تفکیک شهرستان و سپس عمده فعالیت فرهنگی و آموزشی اتباع مذکور به همراه تجزیه و تحلیل و پیشنهادهای کاربردی به جهت برون رفت از وضعیت موجود ذکر و اشاره شده است.

کلید واژه ها

جرایم اتباع، تهدیدها، آسیب پذیری ها، جاسوسی، نفوذ، اتباع افغانی.

۱ - کارشناس مدیریت حرفه ای حفاظت اطلاعات از دانشگاه علمی کاربردی امام مهدی، نویسنده مسئول

۲ - کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی سمنان

مقدمه:

فرماندهی انتظامی شرق استان تهران در نیمه دوم سال ۱۳۹۰ برابر تدابیر فرماندهی محترم ناجا از استان البرز جدا شده و از شمال به استان مازندران، از جنوب به استان قم، از شرق به استان سمنان و از غرب به تهران بزرگ منتهی می گردد این فرماندهی با حدود ۷۰۸۱ کیلومتر مربع مساحت و جمعیتی بالغ بر ۱۶۵۶۴۹۸ نفر که بخشی از این جمعیت مهاجر، بخشی از جمعیت بومی و تعداد قابل توجهی اتباع بیگانه (افغانی، پاکستانی، عراقی و...) را در خود جای داده است این حوزه دارای هفت شهرستان شامل: ورامین، قرچک پیشوا، دماوند، پاکدشت، پردیس و فیروزکوه می باشد به دلیل وضعیت خاص جغرافیایی وجود مراکز کارگری اغلب جمعیت در زمینه کشاورزی، دامداری و کارخانجات فعالیت دارند عبور شاهراههای اصلی کشور، خط راه آهن، مراکز متعدد آموزش عالی، کویر، رودخانه های متعدد، صنایع مهمات سازی پارچین و شهرکهای بزرگ صنعتی موجب شده تا حوزه این فرماندهی در سطح کشور از لحاظ امنیتی دارای اهمیت خاصی باشد.

بافت جمعیتی شهرستانهای حوزه فرماندهی این استان از نوع قومی و طایفه و مهاجرنشین می باشند. از لحاظ شغلی نیز اکثر مردم در امر کشاورزی و مشاغل کارگری امرار معاش می کنند.

مهاجرنشینی، نزدیکی به تهران بزرگ و مشاغل کارگری باعث شده اتباع بیگانه غیرمجاز بیشتر در شهرستانهای مذکور حضور پیدا کرده و جمعیتی قریب به ۵۰۰ هزار نفر از اتباع کشور افغانستان و همچنین حدود ۱۰۰ هزار نفر جمعیت شناور فصلی اتباع افغانی و حدوداً تعداد ۱۰ هزار نفر اتباع مجاز و غیرمجاز پاکستانی، بنگلادشی، عراقی نیز سکونت دارند.

در خصوص تفکیک جمعیت اتباع افغانی حدوداً ۲۲۰ هزار نفر در شهرستان ورامین و بخش قرچک ساکن می باشند و مابقی در سایر شهرستانها مستقر می باشند و کمترین جمعیت اتباع افغانی در شهرستانهای دماوند و فیروزکوه است.

اهداف تحقیق:

هدف اصلی:

ارائه راهکارهای برون رفت از تهدیدهای امنیتی و آسیب های ناشی از حضور اتباع بیگانه (افغانه) در شرق تهران

هدف های فرعی:

۱. شناخت تهدیدهای امنیتی و غیر امنیتی ناشی از حضور اتباع افغانی در شرق استان تهران
۲. بررسی جرایم ارتكابی اتباع افغانی در حوزه شرق استان تهران
۳. بررسی فعالیت اتباع افغانی در حوزه شرق استان تهران
۴. دست یابی به راهکارهای مقابله با تهدیدهای ناشی از حضور اتباع افغانی در شرق تهران

سوال های تحقیق:

سوال اصلی:

راهکارهای برون رفت از تهدیدهای امنیتی و غیر امنیتی ناشی از حضور اتباع افغانی در شرق استان تهران کدامند؟

سوال های فرعی:

۱. اهم جرایم ارتكابی اتباع افغانی در حوزه شرق استان تهران کدامند؟
۲. اتباع افغانی در حوزه شرق استان تهران به چه فعالیت مشغولند؟
۳. علل تراکم اتباع در شهرستانهای شرق استان تهران چیست؟
۴. راهکارهای مقابله با تهدیدهای امنیتی و غیر امنیتی ناشی از حضور اتباع در شرق تهران کدامند؟

روش تحقیق:

این تحقیق از نظر نوع وهدف کاربردی و از نظر ماهیت و روش، توصیفی است.

اهمیت و ضرورت:

برابر اعلام مدیر کل اتباع ومهاجران خارجی وزارت کشور حدود یک ونیم میلیون اتباع افغانی مجاز ویک میلیون اتباع افغانی غیر مجاز در ۱۴ استان کشور حضور دارند که ۴۵۰ هزار نفر آنان تا کنون دستگیر و از کشور طرد گردیده اند. حدود ۳۶ هزار نفر دانش آموز پناهنده افغانی در مدارس کشور در حال تحصیل است که از تمامی خدمات ایرانیان استفاده می کنند^۱. با عنایت به تهدیدهای ناشی از حضور اتباع خارجه غیر مجاز در کشور در ابعاد امنیتی و غیر امنیتی که می تواند زمینه های بروز جاسوسی و جرائم اجتماعی خشن نظیر؛ سرقت، آدم ربایی، تجاوز به عنف و همچنین ارتباط با کارکنان انتظامی بواسطه تردد به اماکن انتظامی و برخورد با همکاران اجتماع و انجام ماموریتهای سازمانی را بدنبال داشته باشد که در خصوص ارتباط با کارکنان می تواند بعنوان یک تهدید بالقوه امنیتی وغیر امنیتی برای خود وخانواده های آنها قلمداد گردد.

از طرفی حوزه سرزمینی فا ویژه شرق تهران به لحاظ وجود محیط های کارگری به ویژه در بحث دامپروری و کشاورزی و باغات و قرار گرفتن در حاشیه پایتخت با دارا بودن قریب به ۵۵۰ هزار اتباع خارجه و عمدتا افغانی مجاز و غیر مجاز بیشترین اتباع خارجه را در خود جای داده است که این امر با توجه توضیحات فوق می تواند بستر های آسیب پذیری و بروز تهدیدهای امنیتی را در منطقه و برای کارکنان انتظامی فراهم آورد.

در برخی از روستاهای حاشیه ای و سطح مدارس تعداد جمعیت آنان از جمعیت اتباع ایرانی بیشتر شده است. وجود این اتباع باعث تغییر بافت فرهنگی و برهم زدن توازن جمعیتی و همچنین نژادی با توجه به ازدواج آنان با زنان ایرانی که روز به روز هم در حال افزایش می باشد می گردد و به تهدیدات و مشکلات در آینده می افزاید، هرچه از سکونت این اتباع می گذرد ادعای مالکیت و حقوق برابری با اتباع ایرانی را

خواهند داشت ، به نوعی کلیه مشاغل را اشغال و حتی در ادارات دولتی و ... نفوذ و در برخی موارد نیز مسئولین از آنان حمایت‌هایی انجام می دهند و بطور پراکنده در کلیه اقصی نقاط کشور می باشند و از تمام مراکز نظامی ، انتظامی و مهم و حساس کشور اطلاع داشته و هر گونه بهره برداری در جهت اهداف جاسوسی از سوی آنان متصور می باشد ، فقط دستگاه انتظامی در راستای طرد آنان به تنهایی جوابگو نمی باشد. لذا لازمه شناسایی و پیشگیری از تهدیدهای و آسیب پذیری های احتمالی بررسی همه جانبه موضوع جهت تصمیم گیری توسط مسئولین امر است که در این نوشتار سعی شده است تا با بررسی میدانی و آماری موضوع ومصاحبه با مسئولین امر در انتظامی استان تبعات امنیتی و غیر امنیتی ناشی از حضور اتباع در شرق تهران و هم چنین برای کارکنان انتظامی بررسی و تحلیل گردد.

ب) ادبیات نظری:

تعاریف واصطلاحات:

تهدید: مجموعه خطرات بالقوه برون سازمانی که امنیت سازمان را به مخاطره می اندازد.^۱

آسیب پذیری: آثار و تبعات ناشی از تهدیدها و خطرات مترتب بر موضوعات حفاظتی است. یا مجموعه خطراتی که از درون متوجه یک مجموعه یا سازمان است.^۲

اتباع خارجه: مقصود اتباع خارجه ، وضع ماده ۱۸۰ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، که از این پس قانون نامیده می شود، افرادی هستند (گذرنامه، پناهنده، مهاجر، آواره) که تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران را ندارد.^۳

امنیت: حالت فراغت نسبی از تهدید یا حمله و یا آمادگی برای رویارویی با هر گونه تهدید و حمله است.^۴

جرم: جرم عبارتست از هر فعل یا ترک فعلی که قانون برای آن مجازات تعیین کرده باشد.^۱

۱ - طلعی، ابراهیم، (۱۳۸۷) ، "حفاظت اطلاعات رسته مرزبانی"، چاپ و نشر کوثر، ص ۳۶

۲ - طلعی، ابراهیم، همان ، ص ۴۱

۳ - سایت www.Atba.ir

۴ - آشوری، داریوش، (۱۳۸۷)، دانشنامه سیاسی، نشر مروارید، چاپ شانزدهم، ص ۳۸

تبعه : در تعریف تبعه چنین آورده اند کسی که تابعیت کشور معینی داشته باشد . اصطلاح تبعه با اینکه در اصل لغت جمع است فعلا نقل به معنی مفرد شده و به جای کلمه تابع استفاده می شود ولغت تابع بدون اضافه به کشور معینی مفهوم حقوقی ندارد (جعفری لنگرودی ، ۱۳۶۸ : ۱۳۸)

بیگانه : در کتب حقوقی، بیگانه با اجنبی در یک معنی مشخص مقیم یا ساکن در کشوری که تبعه یا شهروند آن کشور نباشد اطلاق می شود و در معنی دیگر شخصی که به موجب قانون یک کشور تبعه یا شهروند آن کشور محسوب نشود هر چند که مقیم یا ساکن آن باشد. (آقا بخشی و افشاری راد ، ۱۳۷۵ : ۱۱) در تعریف دیگر آمده است کسی که فاقد تابعیت کشور معینی است نسبت به دولت آن کشور و افراد آن اجنبی و یا بیگانه محسوب می شود. (جعفری لنگرودی ، ۱۳۶۸ : ۱۴)

رویکرد و سیاست جمهوری اسلامی ایران در خصوص حضور اتباع غیر مجاز در کشور بر اساس مصوبات ۵۲۷ و ۵۲۸ شورای عالی امنیت ملی طرح جامع ساماندهی اتباع افغانی در ایران به مرحله اجرا گذاشته شده که ۱۳ استان در کشور من جمله شرق تهران درگیر اجرای این طرح هستند. و هدف از اجرای طرح اینست که بایستی کلیه افغانه با اخذ پاسپورت در ایران اقامت بگیرند و کسانی که فاقد پاسپورت باشند ضمن دستگیری از کشور طرد شوند. و در پایان طرح کلیه مسئولیت های فعلی وزارت کشور در چهارچوب خدمات پاسپورتی به ناجا محول شود.

مأموریت ناجا:

برابر بند ۱۱ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، وظیفه اجرای قوانین و مقررات مربوط به گذرنامه ورود و اقامت اتباع خارجی به عهده ناجا می باشد. انجام مطلوب این مأموریت از مؤلفه های اساسی اقتدار و قدرتمندی ناجا در صحنه های داخلی و بین المللی بوده و هرگونه نارسایی، ناهماهنگی و ضعف، زمینه بروز تهدید و آسیب پذیری های متعددی را برای ناجا و کشور در پی خواهد داشت. به استناد قوانین، پلیس مهاجرت و گذرنامه به نمایندگی از حاکمیت جمهوری اسلامی ایران موظف به

اشراف اطلاعاتی، تأمین امنیت و واپایش اتباع خارجی از بدو ورود، دوره اقامت تا هنگام خروج از کشور می باشد.

آمار ترکیب جمعیتی کل شرق استان تهران

آمار جمعیت	شهری	روستایی	اتباع بیگانه	شناور	درصد بومی	درصد مهاجر
۱۶۵۶۴۹۸	۱۰۰۵۴۳۷	۶۵۱۰۶۱	۴۴۰۲۷۰	۶۰۰۰۰	۴۰	۶۰

ادیان و مذاهب	مسلمان	شیعه	تسنن	مسیحی	یهودی	زرتشتی	سایر
	۹۹ %	۸۹ %	۱۰ %	۵ / %	-	-	۵ / %

درصد اتباع بیگانه	افغانی	پاکستانی	عراقی	بنگلادشی	سایر	جمع کل
	۹۲ %	۲ %	۵ / %	۲ %	۵ / %	۴۴۰۲۷۰

درصد جمعیت ها	فارس	ترک	لر	کرد	عشایر	سایر
	۲۲ %	۱۷ %	۲۳ %	۱۲ %	۶ %	۲۰ %

برآورد حضور اتباع خارجی در شرق استان تهران به تفکیک شهرستان های تابعه

اتباع اهل	تفکیک تابعیت غیر	تفکیک تابعیت مجازین	تعداد دارندگان گذرنامه	تعداد دارندگان کارت آمایش	تعداد اتباع خارجی غیر مجاز	تعداد اتباع خارجی مجاز	نام شهرستان	ردیف
۴۴۰۰۰	-----	۳۰۰ عراقی	۲۰ بنگلادشی	۸ پاکستانی	۲۰۵۰۰	۳۴۳۶۲	ورامین	۱
۴۰۰۰۰	۱۰ پاکستانی	۳۰۰ عراقی	۳۰۰۰	۲۶۹۰۸	۳۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	قرچک	۲
۳۷۰۰۰	۲۰۰ بنگلادشی	-----	۲۰۱۶۵	۳۵۰۱۰	۳۰۰۰۰	۷۳۷۱۱	پاکدشت	۳
۲۲۰۰۰	-----	۱۵ عراقی	۴۰۰۰	۶۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۰۰۰۰	پیشوا	۴
۸۰۰	-----	-----	۹۷۲	۵۲۸	۷۰۰	۱۵۰۰	فیروزکوه	۵
۲۵۰۰	۱۰۰ پاکستانی	-----	۱۵۰۰	۹۸۴۹	۳۰۰۰	۳۲۰۰۰	دماوند	۶
۱۶۰۰۰	-----	-----	۱۰۵۰	۷۰۰	۱۷۵۰	۱۲۵۰	پردیس	۷
۱۶۲۳۰۰	۳۱۰	۶۴۳	۵۱۱۸۷	۱۱۳۳۵۷	۱۴۰۴۵۰	۱۸۸۳۲۳	جمع کل	۸

جمع نهایی: ۴۴۰۲۷۰

آمار اتباع خارجه دارای کارت آمایش

ردیف	نام شهرستان	دارندگان کارت آمایش
۱	ورامین	۳۴۳۶۲
۲	قرچک	۲۶۹۰۸
۳	پاکدشت	۳۵۱۰
۴	پیشوا	۶۰۰۰
۵	فیروزکوه	۵۲۸
۶	دماوند	۹۸۴۹
۷	پردیس	۷۰۰
۸	جمع کل دارندگان کارت	۸۱۸۵۷

جرایم اتباع :

الف) جرایم انتظامی

اتباع افغانی بیشتر بعنوان کارگر در زمین‌های کشاورزی و ساختمان‌های در حال ساخت مشغول به کار می‌باشند. بیشترین جرایمی که توسط آنها صورت می‌پذیرد: سرقت احشام، نزاع و درگیری، قاچاق و فروش مشروبات الکلی، جرایم مواد مخدر، جرایم اخلاقی، روابط نامشروع و عدم پایبندی به روابط بین زن و مرد است. مرتکبین جرایم مزبور معمولاً از طایفه‌های پشتو، بهائی و هزاره می‌باشند.

ب) جرایم امنیتی

با بررسی‌های عملی آمده از سوی پاوا، اتباع افغانی در سطح حوزه شهرستان‌های ف.ا. ویژه شرق استان، فعالیت‌های سوء امنیتی نظیر؛ شعارنویسی و... داشته‌اند و در اقدامات اطلاعاتی و تحت بررسی آن یگان نیز مواردی از ارتباط با سفارت افغانستان و سرویس اطلاعاتی آن کشور تحصیل و در دست اقدام و بررسی اطلاعاتی می‌باشد. بطوریکه در خرداد ماه سال ۹۲ پلیس اطلاعات ف.ا. شهرستان فیروزکوه تعداد ۲ نفر از اتباع مذکور را به جرم شعار نویسی دستگیر و پس از اعتراف به بزه انتسابی به مراجع قضایی تحویل داده است.

با توجه به اینکه قریب به نیمی از اتباع افغانی منطقه سنی مذهب و بعضاً گرایش به وهابیت دارند احتمال هرگونه تحرکات سوء امنیتی در بین این دسته از اتباع و نفوذ گروه‌های القاعده در راستای ایجاد بحران و انجام اقدامات خرابکارانه متصور می‌باشد.

بسیاری از اتباع افغانی این منطقه به دلیل تولد در ایران بخصوص از مادر یا پدران ایرانی، علاوه بر اینکه فاقد مشخصه های ظاهری و گفتاری اتباع کشور افغانستان می باشند توانسته اند پس از اخذ مدرک هویتی ایرانی اعم از کارت ملی، شناسنامه و ... علاوه بر استفاده از تسهیلات دولتی نظیر یارانه در نیروهای مسلح در قالب سرباز وظیفه نفوذ نمایند و از این طریق بعضا نیازمند یهای اطلاعاتی سرویس های جاسوسی و سازمان اطلاعاتی کشور افغانستان را تأمین نمایند که در این رابطه مصادیقی از شناسایی سربازان وظیفه افغانی در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در چند سال گذشته کشف گردیده است.

ج) جرائم اقتصادی

با توجه به اینکه بیشتر اتباع افغانی در مشاغل کارگری، کشاورزی و برخی از واحدهای صنعتی و کارخانجات فعالیت می نمایند حضور فراوان آنها و پایین بودن دستمزد باعث شده است تا کارفرمایان در مراکز مختلف از وجود اتباع افغانی استفاده نمایند و اتباع افغانی ماهیانه حقوق و مزایای خود را دریافت می نمایند که بخش عمده از این درآمد به کشور افغانستان انتقال می یابد. همین امر تأثیر مستقیم بر افزایش بیکاری و خروج پول ملی از کشور داشته و می تواند لطمات جبران ناپذیری بر ارزش ریالی پول رایج جمهوری اسلامی ایران وارد نماید.

برابر بررسی های صورت گرفته تعدادی از اتباع افغانی این منطقه تحت عنوان کارگران فصلی از ابتدای سال تا مهر ماه به مدت تقریباً ۷ ماه از سال را از طریق قانونی و غیر قانونی وارد کشور شده و پس از اشتغال به کار در شرق تهران بویژه شهرستانهای پیشوا، ورامین، پاکدشت و دماوند در محیط های کشاورزی و گلخانه ای، با شروع فصل سرما از کشور خارج می شوند و در این رابطه برای فرار از پرداخت هزینه های ایاب و ذهاب تا مرز افغانستان، با مراجعه داوطلبانه به اردوگاه عسگرآباد ورامین در قالب طرح طرد اتباع غیر مجاز از کشور خارج می شوند. بطوریکه برابر بررسی های صورت گرفته و اعلام مسئولین امر در پاوا و اردوگاه عسگر آباد در مهرماه هر سال و پایان یافتن فصل کار کشاورزی آمار مراجعات رشد فزاینده ای پیدا می کند. و اتباع مذکور پس از معرفی و خروج از کشور مجدداً پس از شروع فصل کاری سال بعد و ابتدای مهر از راههای غیر قانونی وارد کشور می شوند. بطوریکه این روند ادامه دارد و اتباع مذکور از این ضعف

یا خلاء قانونی موجود سوء استفاده می نمایند. که متأسفانه دستگاههای امنیتی و انتظامی ذریبعلیرغم اطلاع از موضوع تا کنون اقدام پیشگیرانه ای در این رابطه بعمل نیاورده اند.

آمار مقایسه ای جرائم مربوط به اتباع خارجی :

ردیف	۶ماهه اول ۹۲	آمار	۶ماهه اول ۹۳	آمار
۱	مواد مخدر	۱۳	مواد مخدر	۱۱
۲	درگیری	۱۱۳	درگیری	۶۴
۳	شرکت در نزاع دسته جمعی	۵	شرکت در نزاع دسته جمعی	۳
۴	قتل	۲	قتل	۱
۵	سرقت	۱۲۱	سرقت	۱۰۸
۶	رابطه نامشروع	۱۴	رابطه نامشروع	۱۳
۷	تصادف	۷۱	تصادف	۵۶
۸	مزاحمت	۱۳	مزاحمت	۱۳
۹	ضرب و جرح با چاقو	۱۳	ضرب و جرح با چاقو	۱۳
۱۰	استعمال مواد مخدر	۱۰	استعمال مواد مخدر	
۱۱	تخریب	۲۳	تخریب	۱۵
۱۲	کلاهبرداری	۱۳	کلاهبرداری	۱۰
۱۳	اقامت غیر مجاز	۴	اقامت غیر مجاز	۱۳
۱۴	توهین	۵	توهین	۱۶
۱۵	سایر جرایم	۶۱۱	سایر جرایم	۴۸۶

جرایم خاص اتباع خارجه:

جرایم خاص کشف شده توسط فابویژه شرق استان تهران عبارتند از:

۱- پرونده سفارت عربستان (پرونده فروش مدارک جعلی هویتی توسط راننده سفیر)

۲- وزارت نفت (پرونده مربوط به اختلاس)

۳- سفارت افغانستان (شایعه پراکنی علیه پرسنل این پلیس و شخص ریاست اداره مهاجرت و گذرنامه)

۴- کشف اسلحه غیر مجاز شکاری از فردی به هویت جعفر سه قحتی

۵- کشف باند جعل اسناد و مدارک هویتی و اقامتی (کشف بیش از ۳۲۰ مورد اسناد جعل شده و آماده جعل از قبیل گذرنامه - ویزا - گواهینامه - مهر و دستگیری اعضای باند)

۶- پرونده مربوط به شرکت سایپا (فروش قطعات سرقتی خودرو به نمایندگی سایپا)

۷- پرونده گروگانگیری خانوادگی

۸- دستگیری تبعه افغانی در محدوده پروژه نظامی متعلق به وزارت دفاع:

۹- دستگیری ۷ نفر از اعضای گروهک طالبان و تحویل آنها به سپاه پاسداران برابر دستور قضایی

۱۰- دستگیری تعداد ۴ نفر تبعه مرتبط با گروهک داعش و کشف کتبی با آرم داعش از آنها

فعالیت های اتباع:

برخی اتباع بیگانه دارای تابعیت‌ها و مذاهب مختلف بوده و اصولاً برای انجام فعالیت‌های اجتماعی، مذهبی و... مبادرت به ایجاد مراکزی خاص نموده و در برخی ایام در آنجا تجمع می‌نمایند. لذا ضرورت ایجاد نموده که از طریق پاوا، اطلاعات این مراکز اخذ و نوع فعالیت‌ها آنها مشخص شود. در همین رابطه اقداماتی که از طریق پاوا استان در مورد آن صورت گرفته مورد بررسی واقع گردیده است که برابر جدول ذیل اتباع در سطح حوزه شرق تهران تعداد ۱۰۱ مرکز در اختیار دارند و نوع فعالیت آنها بررسی و مشخص گردیده است.

وضعیت اماکن خاص اتباع بیگانه

نوع فعالیت اتباع در این اماکن	تعداد اماکن شناسایی شده در			شهرستان
	سطح استان	مذهبی تفریحی آموزشی فرهنگی		
در اماکن مذهبی بیشتر در ماه محرم اقدام به عزاداری و سوگواری و	-	۲۱	-	۳۰
در مراکز آموزشی بیشتر مدارس خودگردان هستند که دانش آموزان	-	۲	-	۳۴
اتباع در آن مکانها اقدام به تحصیل و کسب آموزش می نمایند. و	-	۵	-	-
برابر اقدامات اطلاعاتی صورت گرفته بعضاً در قالب این مدارس	-	۱	-	۷
فعالیت‌های سیاسی، جاسوسی و ارتباط با سفارت و کشور افغانستان	-	-	-	۱
صورت می گیرد	-	۲۹	-	۷۲
				حوزه شرق تهران

تهدیدها و آسیب پذیری ناشی از حضور اتباع:

۱. خرید و فروش و قاچاق مواد مخدر
۲. بیکاری کارگران ایرانی به علت ارزان بودن نیروی کار و کارائی بهتر کارگران افغانی که کارفرمایان رغبت بیشتری در بکارگیری آنان نشان می دهند و حتی اختصاصی کردن برخی از کارها مانند جمع آوری ضایعات و زه تابی و ...
۳. ارتکاب جرائم گوناگون غیر امنیتی از سوی اتباع خارجی از جمله: سرقت-فحشا- جرائم به عنف، آدم ربایی و غیره
۴. جعل اسناد و مدارک دولتی و ملی مانند شناسنامه
۵. بالا رفتن نرخ تورم و اجاره مسکن بواسطه حجم زیاد اتباع بیگانه
۶. تراکم جمعیت دانش آموزی در بعضی از مدارس
۷. انتقال بیماریهای واگیردار
۸. ورود به اماکن دارای طبقه بندی کشور نظیر پادگانهای نظامی در پوشش کارگری که در این رابطه بعضا مواردی از حضور اتباع افغانی در اماکن انتظامی شرق استان تهران مشاهده گردیده که با پیگیری و گزارش حفا و تشریح تهدیدات و آسیب پذیری های امنیتی و غیر امنیتی ناشی از این امر حساسیت لازم در فرماندهان ایجاد و از ادامه حضور و فعالیت آنان جلوگیری بعمل آمده است.
۹. احتمال جاسوسی و خرابکاری با عنایت به حضور آمریکا در کشور افغانستان
۱۰. استفاده اتباع افغانی از تلفن های ماهواره ای که با توجه به عدم کنترل مناسب دستگاههای ذیربط، و همچنین آنتن دهی مناسب آنها در حوزه کویر مورد استفاده اتباع افغانی نشان شده توسط دستگاههای جاسوسی خارج از کشور می باشد و می بایستی دستگاههای خدمات دهنده این نوع تلفن همراه تحت نظارت باشند.

۱۱. نارضایتی های مردم منطقه از افزایش بیکاری جوانان ، رواج فساد ، خرید و فروش مواد مخدر ، انجام سرقت های عادی و مسلحانه ، طولانی شدن صفوف نانوائیها ، افزایش و انتقال بیماریهای واگیر دار بواسطه جمعیت بالای اتباع در شرق استان تهران

۱۲. برابر بررسی های صورت گرفته توسط پاوا ، تعداد ۲۳ روستا با روند رشد جمعیتی معکوس مواجه هستند و در برخی از روستاها نظیر روستای شعیب آباد پیشوا جمعیت اتباع افغانی ۲ برابر اتباع ایرانی است.

ج) تجزیه و تحلیل

حوزه فرماندهی انتظامی شرق استان تهران به دلیل مهاجر پذیری طی سنوات گذشته جمعیت بالایی از اقوام کرد، لر، ترک و... را در سطح شهرستانهای تابعه مخصوصا در شهرستان ورامین ، پاکدشت، دماوند و پیشوا جای داده است که عمده این جمعیت در بخشهای کارگری و قسمتی از این جمعیت در تهران بزرگ مشغول به کار می باشند و از طرفی وجود طوایف متعدد که براسال سیاستهای حکام قبل از انقلاب در نقاط مختلف این استان ساکن شده اند شرایط طایفه ای رارقم زده است و از طرفی حضور جمعیت اتباع بیگانه که به صورت مجاز و غیر مجاز با جمعیتی بالغ بر ۵۰۰۰۰۰ نفر در این استان زندگی می کنند. ترکیب جمعیتی این حوزه فرماندهی موجب بروز برخی از جرائم مثل نزاع و درگیری ، نزاع های مسلحانه ، سرقت و جرائم اخلاقی و... را در پی داشته است.

در برخی از روستاهای حاشیه ای و سطح مدارس تعداد جمعیت آنان از جمعیت اتباع ایرانی بیشتر شده است . وجود این اتباع باعث تغییر بافت فرهنگی و برهم زدن توازن جمعیتی و همچنین نژادی با توجه به ازدواج آنان با زنان ایرانی که روز به روز هم در حال افزایش می باشد می گردد و به تهدیدات و مشکلات در آینده می افزاید ، هرچه از سکونت این اتباع می گذرد ادعای مالکیت و حقوق برابری با اتباع ایرانی را خواهند داشت ، به نوعی کلیه مشاغل را اشغال و حتی در ادارات دولتی و ... نفوذ و در برخی موارد نیز مسئولین از آنان حمایتهایی انجام می دهند و بطور پراکنده در کلیه اقصی نقاط کشور می باشند و از تمام مراکز نظامی ، انتظامی و مهم و حساس کشور اطلاع داشته و هر گونه بهره برداری در جهت اهداف جاسوسی از سوی آنان متصور می

باشد ، فقط دستگاه انتظامی در راستای طرد آنان به تنهایی جوابگو نمی باشد و باید دستگاهها و رسانه های ملی در جهت طرد اتباع بیگانه از کشور اقدام وقانونگذار می بایستی در صورت سکونت غیر مجاز آنان نسبت به بازبینی قانون و تشدید مجازات اقدام نمایند در غیر اینصورت با توجه به تشکیل گروهک های تروریستی در کشور های همسایه و وجود ناامنی در آن کشور ها در صورت بروز هر گونه مشکلی در کشور احتمال همراهی و همسویی این افراد با آنها و همکاری با دستگاه های جاسوسی کشور های مخالف ومعاند نظام محتمل می باشد . لذا می بایست از هم اکنون در جهت پیشگیری از بروز موارد ضد امنیتی و ... از سوی اتباع بیگانه با توجه به ازدحام جمعیت و عدم نگهداری آنان در یک نطقه مشخص و پراکنده بودن در سراسر کشور و وجود خلاء های مرزی و تردد راحت آنان به داخل کشور نسبت به فعال نمودن تمام دستگاه ها اقدام گردد .چرا که با توجه به فعالیت های سازمانهای جاسوسی دشمنان جمهوری اسلامی ایران واستفاده از بستر حضور این تعداد اتباع افغانی در کشور بخصوص حاشیه تهران این موضوع می تواند در آتی زمینه بروز نا آرامی وتبعات سوء امنیتی بیشتری را در کنار مشکلات اقتصادی ،اجتماعی وفرهنگی ناشی از حضور آنان فراهم کند.

د) راهکارهای مقابله با تهدیدهای ناشی از حضور اتباع افغانی

۱. شناسایی نشانگاه های سرویس های اطلاعاتی
۲. بررسی راههای نفوذ سازمان اطلاعاتی افغانستان در ایران
۳. تهیه شناسنامه اطلاعاتی در حوزه سرزمینی توسط اداره مهاجرت و اتباع خارجی پاوا
۴. توافقنامه همکاری و هماهنگی با وزارت اطلاعات پیرامون نیازمندیهای خبری در موضوع واپایش اتباع بیگانه برابر مقررات و ضوابط ابلاغی
۵. برگزاری جلسات تعامل درون و برون سازمانی پیرامون واپایش اتباع بیگانه
۶. اقدامات فنی موثر توسط مرکز پشتیبانی عملیاتی اطلاعاتی پاوا ناجا (مرکز شاهد) جهت کنترل خطوط ماهواره ای در حاشیه کویر ورامین که توسط اتباع بیگانه مورد استفاده قرار می گیرد .

۷. شناسایی مدارس خود گردان اتباع افغانی و اشراف اطلاعاتی بر عملکرد و اقدامات فرهنگی و پوششی آنان
۸. تلاش اطلاعاتی در جهت شناسایی عوامل احتمالی داعش در بین اتباع ساکن در کشور
۹. شناسایی مرتبطین اتباع افغانی با سازمانهای اطلاعاتی و سفارت کشور مذکور
۱۰. با توجه به تبعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و امنیتی ناشی از افزایش حضور اتباع افغانی غیر مجاز در کشور خصوصا شهرستانهای اطراف تهران لازم است هنگهای مرزی در استانهای شرقی کشور به صورت جدی از ورود غیر قانونی اتباع مذکور جلوگیری بعمل آورند.
۱۱. برخورد قاطع قضایی با اتباع غیر مجاز افغانی توسط قوه قضاییه و اجرای طرح طرد اتباع غیر مجاز بصورت جدی
۱۲. تهیه بانک اطلاعات برای کلیه اتباع غیر مجاز که از طریق نیروی انتظامی طرد می شوند اعم از داوطلبین خود معرف و افراد دستگیر شده و ثبت مشخصات و عکس آنان تا در صورت مراجعه مجدد (بویژه در ایام و فصول گرم سال و شروع فعالیت کشاورزی) برخورد قاطع و مجازات سنگین نسبت به آنها به اجرا در آید.
۱۳. برخورد قاطع توسط وزارت کار و رفاه اجتماعی با کارفرمایانی که علیرغم تاکیدات بعمل آمده و مقررات ابلاغی از کارگران غیر مجاز افغانی استفاده می نمایند .
۱۴. خودداری از ارائه خدمات دولتی و عمومی به اتباع غیر مجاز .
۱۵. افزایش فعالیتهای اطلاعاتی با نگاه امنیتی در خصوص اتباع افغانی اعم از مجاز و غیر مجاز در راستای اشراف اطلاعاتی بر فعالیتهای آنان و جلوگیری از اقدامات ضد امنیتی و خرابکارانه.
۱۶. بالا بردن نرخ اقامت و زندگی در ایران برای اتباع مذکور و خودداری از استفاده رایگان اتباع از خدمات عمومی و دولتی و داشتن شرایط یکسان با اتباع ایرانی.

۱۷. اعمال نظارت بر فعالیت های فرهنگی و مذهبی اتباع خصوصا در مدارس خودگردان و خودداری از تعطیل نمودن مدارس که با اخذ مجوز قانونی از آموزش و پرورش صرفا فعالیت مجاز فرهنگی می نمایند.

منابع

- آشوری، داریوش، (۱۳۸۷)، دانشنامه سیاسی، نشر مروارید، چاپ شانزدهم، ص ۳۸
- پاوا شرق استان تهران، (۱۳۹۳)، "تهدیدات و آسیب پذیریه‌های مترتب از حضور اتباع افغانی"، بولتن ارسالی به دفتر فرمانده ویژه شرق تهران.
- قانون استخدامی ناجا، ماده ۴، بند ۱۱
- قانون مجازات اسلامی ایران
- سایت: *news.irwww.Farhang*
- سایت *www.Atba.ir*:
- طالعی، ابراهیم، (۱۳۸۷)، "حفاظت اطلاعات رسته مرزبانی"، چاپ و نشر کوثر، ص ۳۶
- طالعی، ابراهیم، (۱۳۸۷)، "حفاظت اطلاعات رسته مرزبانی"، چاپ و نشر کوثر، ص ۴۱
- لنگرودی، جعفر، ترمینولوژی حقوق، ۱۳۶۸، ۱۳۸
- کتاب حفیظ، شماره ۱۸ چاپ معاونت حفاظت و پیشگیری ساحفاناجا.
- مصوبات ۵۲۷ و ۵۲۸ شورای عالی امنیت ملی کشور، طرح جامع ساماندهی اتباع افغانی
- نوروزی، مرتضی، (۱۳۹۱)، بررسی وضعیت حضور اتباع افغانی در شرق استان تهران.

